

LÄRARSTÖD

AV LINDA ENGVALL

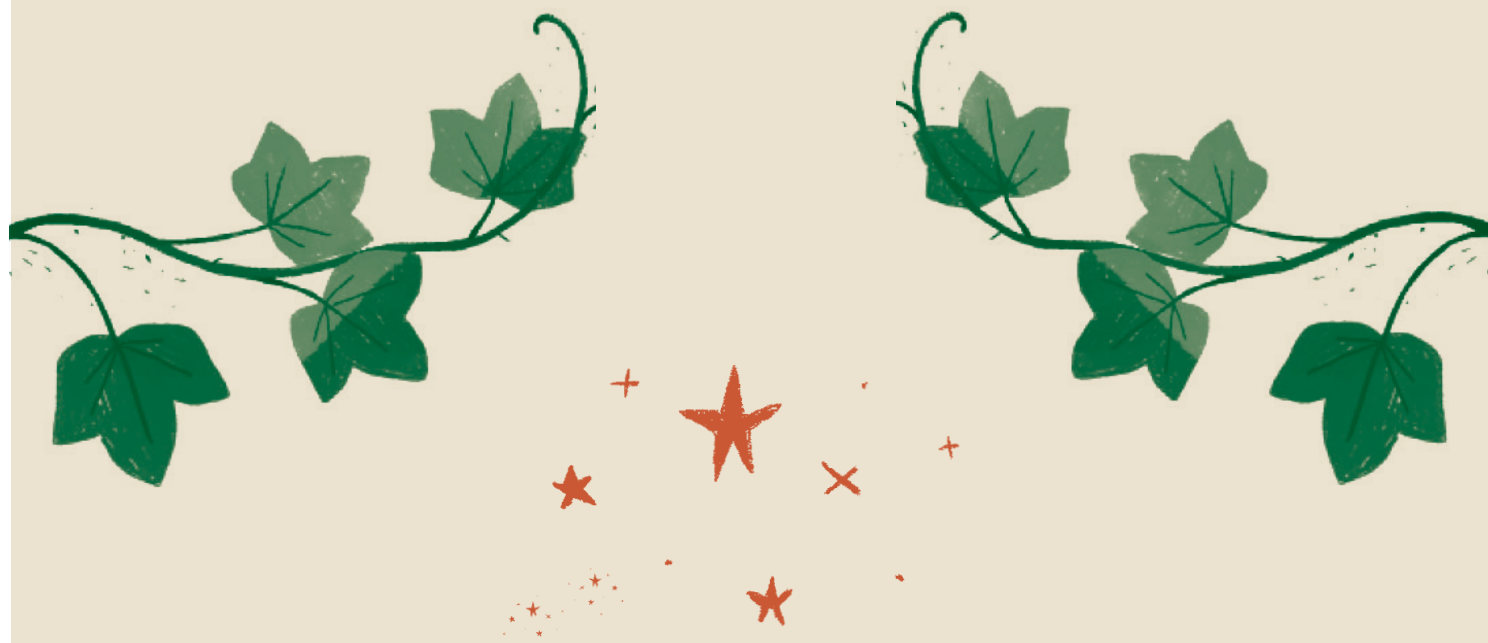
VANNA
ROSENBERG

CECILIA
HEIKKILÄ

STJÄRNTECKNARNA

BONNIER
CARLSEN

STJÄRNTECKNARNA

INLEDNING

Det här lärarstödet är framtaget till boken *Stjärntecknarna*. I det här materialet finner du tips och idéer på hur du kan läsa och arbeta med boken *Stjärntecknarna* tillsammans med dina elever. Lärarstödet innehåller förslag på frågeställningar som du kan använda dig av vid gemensam läsning. Frågeställningarna kan även användas av eleverna vid enskild läsning.

Boken *Stjärntecknarna* är en gripande berättelse som berör och väcker eftertanke. Du kan med fördel högläsa boken. Berättelsen innehåller flera ämnen som du och dina elever tillsammans kan diskutera och fördjupa er i.

VANNA ROSENBERG

debuterade som barnboks författare 2016 med *Singers melodi*. Hon är en vida omtyckt skådespelare, musikalartist och komiker. *Stjärntecknarna* är hennes andra bok för unga läsare.

CECILIA HEIKKILÄ

är illustratör och bilderboks författare uppvuxen i Dalarna. Sedan debuten som illustratör till Vanna Rosenbergs *Singers melodi* har hon illustrerat en mängd olika verk samt gett ut ett antal egna bilderböcker, där flera av titlarna översatts till olika språk. Återkommande tema är kärleken till djur och natur.

OM BOKEN

Plötsligt finns han där. Pojken i finskjorta och pryddig kavaj. I ett oroligt människohav som trängs på tågperongen hittar Dora Franz uppflugnen i ett rosa körsbärsträdsmoln. De två ska bli vänner och låta ett äventyr – fullt av koder, kartor och rafflande planer – ta dem till en plats där fantasin låter dem vara barn. Vanna Rosenbergs *Stjärntecknarna* är en ömsint hoppfull skildring av två barns utsatthet och öde i krig. De sagolika illustrationerna är signerade Cecilia Heikkilä.

LÄROPLANEN

Materialet är kopplat till syftestexten för svenska i Lgr 22 och de föreslagna uppgifterna bygger på delar ur det centrala innehållet för mellanstadiet. Syftet med materialet är att undervisningen väver ihop och utvecklar elevernas kunskaper att läsa och skriva samt lyssna och samtala om olika typer av texter.

I syftestexten för svenska står det bland annat: ”I undervisningen ska eleverna möta samt få utveckla kunskaper om skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. Eleverna ska ges möjlighet att läsa, analysera och resonera om skönlitterära verk i olika genrer. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika former av sakprosa. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden” (Lgr22).

CENTRALT INNEHÅLL FÖR SVENSKA ÅK 4-6 LGR22

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsupplevelsen.
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.
- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några skönlitterära betydelsefulla barn- och ungdomsboksförfattare och deras verk. (Lgr22)

HÖGLÄSNING

Berättelsen *Stjärntecknarna* kan med fördel läsas som högläsning. När du läser högt övar eleverna på förmågan att lyssna aktivt. Modellera gärna genom att "tänka högt", och på så sätt visa hur en van läsare använder sig av olika lässtrategier. Du kan visa hur du förutspår och ställer hypoteser. Delge hur man kan ta reda på betydelsen av kluriga ord, ställa frågor till texten och söka efter mening och sammanhang. Genom guidning och diskussion om det ni just läst, vägleder du eleverna i sin fortsatta läs- och språkutveckling.

Diskutera och visualisera era individuella inre bilder. Dela era gemensamma läsupplevelser. Ställ frågor som leder till svar som finns att hitta på, mellan och bortom raderna.

Lyft er gemensamma läsupplevelse genom att göra olika textkopplingar. Med hjälp av frågor kan du stödja eleverna att koppla textens innehåll till elevernas egna erfarenheter och till omvärlden. Kan eleverna koppla berättelsens tema till händelser i världen, historiska eller samtida? Jämför berättelsen *Stjärntecknarna* med andra berättelser som ni läst. Utbyt läsupplevelser och erfarenheter genom att synliggöra varandras olika referenser.

FÖRE LÄSNINGEN

- Längst bak i lärarstödet hittar du skrivmallen "Jag och berättelsen". Eleverna kan använda mallen före, under och efter läsningen.
- Be eleverna undersöka bokomslag och titel: *Vad tänker du om bokens handling utifrån titeln Stjärntecknarna?*
- Undersök bilden på bokomslaget: *Vad visar bilden? Vad ser och upptäcker du i bilden? Hur tolkar du det du ser? Vad tänker du om det du ser? Vilken stämning tycker du framhävs? Vilka känslor väcker bilden på omslaget hos dig? Vad tror du boken kommer att handla om utifrån bokomslaget? Vilka ledtrådar upptäcker du?*
- Bygg upp elevernas förförståelse. Utgå från elevernas erfarenheter, vad vet de sedan tidigare om bokens tema?
- Låt eleverna bekanta sig med boken genom att läsa baksidestexten.
- Vilken genre är boken skriven i? Har eleverna läst andra böcker inom samma genre?
- Bekanta er med upphovspersonerna: *Vem är författaren till boken? Vem är illustratör? Känner du till författaren Vanna Rosenberg och illustratören Cecilia Heikkilä sedan tidigare? Har du läst någon annan bok av författaren? (Singers melodi) Ta reda på mer om författaren och illustratören. Du kan med fördel läsa om Vanna Rosenberg och Cecilia Heikkilä i lärarstödet.*

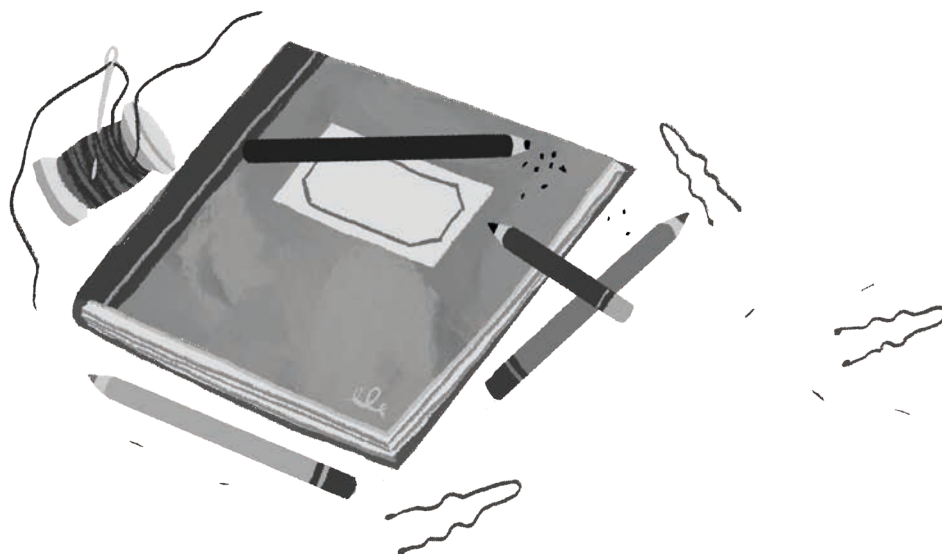
UNDER LÄSNINGEN

- Be eleverna fundera över kapitlets innehåll genom att ställa hypoteser om kapitelrubrikerna.
- Gör textkopplingar: koppla innehållet till elevernas erfarenheter, intresse och funderingar. *Har du läst någon annan berättelse som påminner om denna? Kan du koppla berättelsens tema till händelser i omvärlden, historiska eller samtida sådana?*
- Stanna upp vid svåra ord eller uttryck under läsningen. Läs om meningen eller stycket där ordet finns. Eleverna kan även göra egna ordstopp genom att på något sätt visa att de vill ha ett ord förklarat.
- Eleverna kan också lyssna aktivt med pennan i handen och skriva ner frågeställningar och ord under tiden du läser.
- Stanna upp, tänk högt och ställ frågor till texten. Är det något som eleverna undrar?

EFTER LÄSNINGEN

- Förslaget nedan kan eleverna göra efter varje lästillfälle. Diskutera det ni just läst. Använd gärna de föreslagna diskussionsfrågorna men anpassa efter eleverna. Låt eleverna skriva egna frågor till texten, där svaret går att finna på, mellan och bortom raderna.
- Be eleverna sammanfatta det ni läst. *Vad hände i början, mitten och i slutet? Vem eller vilka var med? I vilken miljö utspelade sig de viktigaste händelserna? När var det?*
- Låt eleverna diskutera och dela med sig av sina inre bilder. Rita eller gör det muntligt.
- Be eleverna skriv egna frågor till texten. Jag undrar ...
- Förslaget nedan kan ni göra efter att ni läst klart boken: Ni startade med att ställa hypoteser och förutspå handlingen genom att analysera bokomslaget och titeln. *Stämde dina hypoteser? Har bilden på bokomslaget eller titeln fått en ny mening? Vad tyckte du mest om? När var det som mest gripande? Vilken karaktär gjorde störst intryck och varför? När i tiden utspelar sig berättelsen? Om du hade varit författare till boken hade du ändrat på något då? Om du skulle skriva en uppföljare till Stjärntecknarna vad skulle den handla om?*

ORD OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Nedan finns förslag på olika frågeställningar att diskutera tillsammans. Du hittar även några olika ord som eleverna kan uppfatta som kluriga. Orden är bara ett axplock. Läs om orden och förklara orden i en mening och i ett sammanhang. Lyft och samtala om synonymer, antonymer, homonymer och beskriv innebörden av olika ord eller uttryck från texten. Arbeta gärna vidare med valda ord genom att skriva ordens betydelse och skriva orden i en mening. Eleverna kan även rita bilder som passar till de valda orden.

KAPITEL 1 SISTA BREVET FRÅN PARADISET

Kolorerat, ensligaste, ödsligaste, portmonnän, vemodiga, filosof.

1. Vad inleds första kapitlet med?
2. Vem eller vilka är brevets mottagare?
3. Skriv och berätta kort, vad skriver avsändaren?
4. Hur beskrivs tiden?
5. Vad menas med att tiden flyter?
6. Vad får du veta om platsen som avsändaren skriver från?
7. Dora skriver att platsen är obeskrivbar, vad menar hon?
8. Har du besökt en plats som du tycker är obeskrivbar? Berätta.
9. Varför är det oroliga tider, tror du?
10. Undersök illustrationen på sida 18. Vilka ledtrådar kan du hitta som visar på oroliga tider?

KAPITEL 2 MIDNATTSTIMMARNÄ

Taktfasta, rälsvalsen, förförisk, invasion, ömsom, tumult, restriktionerna, förmådde, fördämningarna.

1. Varför är det soldater med på tåget?
2. Vad betyder invasion?
3. Vad är det som ska försvaras enligt Doras pappa?
4. Stämningen på tåget ändras efter hand. Hur beskrivs den?
5. Hur skulle du känna dig om du var Dora?
6. När tåget anländer, tycker inte Dora att platsen är sig lik.
Hur kommer det sig?
7. Vad får familjen veta när de kommer fram? Vad är det som pågår?

KAPITEL 3 FÖRVANDLINGSGLASS

Lejonmanad, kvalmiga, trycksvärtan, skymningen.

1. Vad är det som börjar igen efter sommarlovet?
2. Vilka är det Dora har samlat skatter och berättelser till?
3. Läraren berättar om nya regler som de måste förhålla sig till.
Vad innebär reglerna?
4. Vad menas med att barnen skrämdes till ordlöshet?
5. Varför läser Doras föräldrar tidningarna tyst för sig själva, tror du?
6. Vad är det Dora skriver anteckningar om?
7. Dora hoppas att allt som händer är på låtsas. Finns det något beskrivet i kapitlet som tyder på att Dora förstår allvaret?

KAPITEL 4 ETT JAGAT HJÄRTA

Hölje, frostrosor, filosofer, vemodigt, tvinnade.

1. Hur beskriver författaren väskan?
2. Varför har Doras mamma ytterkläderna på sig?
3. Varför är huset så kallt, tror du?
4. Hur beskrivs eldstaden?
5. Varför har familjen bråttom med att packa, tror du?
6. Dora vet inte vad hon ska packa. Finns det något som du tycker är viktigt att Dora packar?
7. Vad säger Doras mamma att de ska i väg på?
8. Vilka är det som bankar på familjens dörr, tror du?
9. Vad menar Doras pappa när han säger att Dora är en drömmare och kan ta andra vägar än dem, tror du?
10. Vart tror du att de är på väg?
11. Vad beskriver författaren när hon skriver att Dora hade målat ut sig ur Ninas och Benjamins liv och in i deras minnen?

KAPITEL 5 KÖRSBÄRSSNÖN

Outhärdlig, gåbortskläder, singlade.

1. Dora funderar över om gåvan var borta. Vad är det för gåva hon menar, tror du?
2. Vad menar Dora med "kärlekens fingerväxter"?
3. Vem säger att det "körsbärssnöar"? Och vad menas med det, tror du?
4. Undersök bilden på sida 42. Vilka ledtrådar om platsen dit Dora har kommit kan du hitta?
5. Vad menar Dora med "blänket", tror du?
6. Dora skriver ner saker som hon vill fråga Franz. Vad undrar hon?

KAPITEL 6 VINDSFÅGLARNA

Gryningen, ottans, dunkel, överrumplad, memoarer, långgrandig, mota, luftsaltomortal.

1. Hur känner sig Dora före hon knackar på hos Franz?
2. Hur skulle du känna om du var Dora?
3. Vad betyder chateau?
4. Hur tycker Dora att Franz verkar vara till sättet?
5. Vad gör Dora och Franz för att lära känna varandra bättre?
6. Franz lyssnar "storögt". Vad menas med det?
7. Vad kallar sig Dora och Franz? Och varför kallar de sig det?
8. Vad får Dora veta om Franz?
9. Vad är det för regler Franz berättar om?
10. Franz kallar dem som skrivit reglerna för Slocknade, varför?
11. Vad betyder luftsaltomortal?

KAPITEL 7 DE NAMNLÖSA GATORNA

Skyla, obarmhärtiga, värdighet, urholkad, spirar, bräcklig.

1. Hur beskrivs platsen där Franz och Dora befinner sig?
2. Vad är det för kodord som de hittar på?
3. Varför behöver Franz och Dora skapa en karta?
4. Franz röst beskrivs som "bräcklig våris". Vad menas med det, tror du?

KAPITEL 8 DEN GRÖNA MILEN

Kalufs, rämnar, uttjänta, lynniga, hånfullt, vindlande.

1. Dora och Franz träffar en man som beskriver platsen som ett fängelse, vad menar han med det, tror du?
2. Dora springer efter Franz med vinnarkliv. Hur kommer det sig?
3. Varför vill Dora och Franz ta sig till en bro?
4. Dora säger att hon har hittat en ledtråd. Vad är det?
5. Varför "läser" Dora upp en vers, tror du?
6. Vad upptäcker barnen efter ett tag?
7. Hur känner de när de ser muren?
8. Varför är muren där, tror du?

KAPITEL 9 SVARTA PÄRLBAND

Spejade, käglorna, skälva.

1. Vad menar Dora när hon säger att Franz räddade henne med sitt blänk, tror du?
2. På vilket sätt har ljudet från kyrkklockornas fått en annan mening?
3. Vilka är det som upptäcker Dora och Franz?
4. Franz kropp skälver, vad menas med det?
5. Hur kommer det sig att versen som Dora säger väcker Franz kraft?
6. Någon bakom en röd gardin har påkallat Doras uppmärksamhet. Vem tror du att det är?

KAPITEL 10 LITE HIMMEL OCH HELVETE

Begrundande, febrilt, kryptiska.

1. Vad händer när Dora kommer hem och kliver in genom dörren?
2. Hur känner sig Dora när hon kommer hem, tror du?
3. Hur skulle du känna om du var Dora?
4. Vad gör pappa för att lugna Dora?
5. Pappa säger att de ska lära sig boken utantill. Varför då?
6. Verserna ger inte Dora någon ro, hur kommer det sig?
7. Vad drömmer Dora?
8. Har du ett minne av en dröm som du en gång drömt? En sådan där dröm som du trott har varit sann när du vaknat?
9. Vad betyder "febrilt"? I vilket sammanhang används ordet i texten?

KAPITEL 11 LIVBÅTEN

Redigt, segergest, famlade, kyffe, skrockade.

1. Hur beskrivs vädret?
2. Vad leker Franz och Dora?
3. Vad avbryter deras lek?
4. Vad visar den gamla tanten barnen?
5. Dora och Franz känner igen tantens röst. Hur kom det sig?

KAPITEL 12 HOPPETS SALIGA KEDJEBREV

Däck, relingen, förtöjd, kanalen, böljan, lanternor, grynnorna, anslagen, kabyssen, vördnadsfullt, bringarna, saliga.

1. Vad är det som den gamla tanten visar barnen?
2. Dora och Franz berättar om gården för tanten. Varför då tror du?
3. Vad menas med att sinnena spänner sig och blir vingbreda?
4. Vad händer på tisdagar?
5. Vad står det inristat på asken?
6. Den gamla tanten säger att Dora kan fånga tankar. Vad menas med det och vad är det Dora fångar?

KAPITEL 13 FÖRSVUNNEN STAD

Kippade, grändglipa, insprång, drev, anammade, annalkandes, mellanmåliga, ransonera.

1. Vad menas med grändglipa?
2. Hur hade gliporna uppstått?
3. Vilka skattade dessa högt, enligt texten?
4. Vem är det som hjälper Franz och Dora med vad de ska göra, tror du?

KAPITEL 14 KLOROFYLLMATTORNA

Väta, ömsom, klorofyllmattor, gestalt.

1. Den lilla flickan har väntat på dem. Hur känner Franz och Dora när de får veta det?
2. De vill inte väta ner något. Vad menas med det?
3. Flickans mamma är sjuk. Vad lugnar hennes hosta?
4. Var är det flickan är rädd för att hamna?
5. Vad händer med de barn som kommer till barnhemmet?
6. Vad heter flickan och vad betyder det?
7. Alla tre delar blänket. Vad är det som de delar, tror du?
8. Vad ska Franz och Dora hjälpa Chaya med?
9. Hur hade det gått till när Chaya tappade bort sin nalle Samsa?

KAPITEL 15 MORRHÅR OCH LEDSTJÄRNOR

Håglöst, emaljkanne, skälvande, kviller, kattvind, auktionsropade, mede.

1. Dora och Franz har en plan att hitta nallen, Samsa. Vad tänker de göra?
2. Vad har Dora för idé som ska ge Chaya hopp om att nallen har det bra?
3. Tycker du att det är en bra idé att skriva brev och låtsas att det är från nallen, Samsa?
4. Vad skulle du göra om du varit Dora eller Franz?
5. Varför behöver de hitta ett kuvert?
6. Hur ska de få tag på kuvertet?
7. Dora känner att inget kan stoppa dem. Varför vågar inte Franz berätta hur han egentligen känner, tror du?
8. Hade du vågat berätta hur du kände om du varit Franz?

KAPITEL 16 EN SORTS FLASKPOST

Obarmhärtigt, värja, famlade, akterplats, krängde, gry.

1. Vad menar Doras pappa när han berättar om "gryningshänderna"?
2. Vad gör Dora och Franz direkt efter att de har vinkat av sina föräldrar?
3. Vad gör de när de kommer till Mimsa?
4. Hur reagerar Mimsa när Dora berättar om deras planer?
5. Vad menar Mimsa när hon säger "då gror era tankefrön", tror du?
6. Vad vill Mimsa att barnen ska göra för att få flera kuvert?

KAPITEL 17 DE AVKLIPPTA ANDETAGEN

Berest, bräcklig, flott.

1. Vad skulle Dora och Franz tappa om de anpassade sig efter fiendens regler?
2. Vad gör Dora och Franz för att glömma det svåra för en stund?
3. Hur gör de för att leverera brevet?
4. De gör allt för att brevet ska bli något stort och viktigt, varför då?
5. Hur reagerar Chaya när hon läser brevet?
6. Hur fick de rätta sifferkombinationerna?

KAPITEL 18 DEN RÄTTA STIGEN

Röja, förrädiska.

1. På vilket sätt hängde allt ihop?
2. Varför vill virveln och de Slocknade inget annat än att sluka allt innanför muren?
3. Vid brofästet känner Dora en oemotståndlig längtan att återvända till stället under bron. Hur kommer det sig?
4. Vad är det som gör Franz vanvettigt rädd och stark?
5. Hur gör Franz för att få Dora att lyssna på honom?

KAPITEL 19 DE GRÖNA PILARNAS MIL

Skära, kompakt, fasa, rös, snärtade, tillintetgjorda.

1. Vad vill Dora och Franz göra innan deras föräldrar hinner hem?
2. Vad menas med att brevet från Samsa nästan skrev sig självt?
3. Vad händer när Dora och Franz blir tagna av de Slocknade?
4. Vad skakar Dora av?
5. Vad händer när de Slocknade upptäcker anteckningsboken, brevet och kartan?
6. Hur känner sig Dora och Franz?
7. Vad menar de Slocknade med att de ska se till att sådana som dem försvinner?
8. Hur gör barnen för att soldaterna ska lämna dem ifred?

KAPITEL 20 HJÄRTATS KAMMARVÄGGAR

Andakt, uppbringa, arket, kabyss, snåren, rämna.

1. Vad gör Mimsa direkt soldaterna har gått?
2. Vad är det som händer på fredagarna?
3. Från vad har barnhemmen fått sina namn?
4. Vad menar Mimsa med att vreden blir till skratt?
5. Vad får du veta för något nytt i brevet om Mimsas familj och förflutna?
6. Vad har hänt med Mimsas familj?
7. Hur fick Mimsa veta vad som hänt hennes familj?
8. Mimsa försökte resa direkt efter att hon hade fått beskedet. Varför blev hon hindrad?
9. Vad gjorde Dora och Franz för att trösta Mimsa?

KAPITEL 21 LÖFTESSYMFONIN

Omfångsrik, utläggningar, mull, prakt, sällsamt, taktfast, dirigerade, kvillrade, kisel, tumla runt, förnimma, salig, forna, boning.

1. Dora funderar över varför kärleken gör så ont. Vad tänker hon att det beror på?
2. På vilket sätt kan kärlek göra ont, tänker du?
3. Vad menas med att det kvillrar, tror du?
4. Varför kvillrar det i hjärtat när Dora tänker på brevet från Samsa?

KAPITEL 22 MIRAKELKÄNSLORNA

Sans, vittring, modfälld, skönjbara.

1. Hur förstår Franz att Dora befinner sig i gränslandet mellan det verkliga och drömmen?
2. Hur känner sig Dora när hon vaknar?
3. Vad gör Franz för att lugna henne?
4. Hur har arket fyllts med bokstäver och bilder?
5. Vad menar Franz när han säger att Dora har fångat doften av frihet?
6. Vad är det som händer nere på gården?

KAPITEL 23 PRESENTSEGLET

Upprivna, uppgivna, bränningar, lanternor, stuvbit, försjunken.

1. Mimsa trodde inte att människor kunde slockna. Vad tror du hon att menar med det?
2. Mimsa ber barnen att kopiera fem exemplar av kartan, var ska de lämna dem?
3. Varför ska inte kärleksbrevet med på Mimsas sista resa, tror du?
4. Mimsa är inte ensam i båten, vad har hon sällskap av?
5. Dora tänker att katten har följt efter henne ur hennes dröm, avskedet känns lättare nu. Hur kommer det sig?

KAPITEL 24 AVSKEDSPRESENTEN

Rota, låtom, boning, obevekligt.

1. Varför har Mimsa skickat med breven, tror du?
2. Vad har barnen fått för mat av Mimsa?
3. Vad tror Chaya är anledningen till att de fick med sig asken?
4. Dora och Franz känner en ilning längsmed ryggraden, varför då?
5. Dora och Franz blir oroliga när Chaya berättar att hon och hennes mamma ska åka. Vad tycker du att de ska göra?
6. Vad menas med att avskedet bråkade med dem, tror du?

KAPITEL 25 FRAMTIDSTRÅDARNA

Själarev, notis, fason, klangbotten, dristiga, seglatsen, irrfärd, skönja.

1. Vad möter Dora och Franz när de kommer in genom porten?
2. Vad berättar Franz föräldrar för honom?
3. Vad var det Franz familj äntligen fick kraft och vågade göra?
4. Dora minns en lek som familjen brukade leka. Vad är det för lek?
5. Dora tar mod till sig. Vad berättar hon?

KAPITEL 26 DEN INFRYSTA SOMMAREN

Tumult, obarmhärtiga, skingras, vädjan, förstukvist.

1. Vad vaknar de av på morgonen?
2. Det uppstår tumult utanför. Vem letar Dora efter?
3. Vilken gåva är det som Doras pappa är mån om att hon inte tappar?
4. Ingen märker att Dora försvinner i sitt blänk. Varför upptäcks hon inte?

KAPITEL 27 DET OSYNLIGA SPÅRVAGNSFÖNSTRET

Avhysning, påvra, vidunder.

1. Varför gör mammorna allt för att le och papporna allt för att inte gråta, tror du?
2. Hur beskrivs miljön och stämningen på tåget?
3. Vart tror du att tåget är på väg?
4. Hur gör Franz och Dora för att fly verkligheten?

KAPITEL 28 STJÄRNTECKNARNA

Lenfotade, metodiskt, eoner, febrilt, skräddarlärling, allsköns träckel.

1. Hur beskrivs platsen som Dora "flyger" till?
2. Vilka träffar hon där?
3. Vad är det som Dora minns som det vackraste från resan?
4. Berättelsen har handlat om krig, grymhet, rädsla, hopp, kärlek och fantasi. Vad tar du med dig från berättelsen? Skriv och berätta

ARBETA VIDARE

FÖRFATTARPORTRÄTT

Läs och skriv om Vanna Rosenberg.

NYTT SLUT

Låt eleverna arbeta i par eller enskilt. Ge alla i uppgift att hitta på ett alternativt slut. Låt alla läsa upp sina alternativa slut till *Stjärntecknarna*.

SKAPA ETT BOKOMSLAG TILL EN UPPFÖLJARE

Rita ett bokomslag till uppföljaren av *Stjärntecknarna*. Tänk på att få med viktiga detaljer i bilden. Skriv en baksidestext, berätta om handlingen. Fundera över hur texten ska locka läsare till att läsa uppföljaren. Hitta på en passande titel till uppföljaren.

ARBETA MED KARAKTÄRERNA

Låt eleverna välja en karaktär från boken och skriva karaktärsbeskrivningar. Skriv ner ord som beskriver personliga egenskaper hos en av karaktärerna i boken. Hur gör författaren för att gestalta dessa egenskaper? Skriv ner ord som beskriver olika känslor hos karaktärerna. Hur gör författaren för att vi ska förstå hur karaktären känner? Använd ett venn-diagram och låt eleverna göra gör jämförelser mellan sig själva och huvudkaraktären från boken. Använd ett venn-diagram och jämför likheter och skillnader med en annan berättelse och dess karaktärer.

DISKUTERA

Diskutera och belys karaktärernas olika relationer. Hur beskrivs kompisrelationerna mellan Benjamin, Nina och Dora? Eller mellan Dora och Franz? Familjerelationer beskrivs ganska djupgående genom hela berättelsen. Låt eleverna reflektera och diskutera vilka olika typer av relationer de kan komma på och hur dessa förändras under berättelsen.

DRAMATISERA

Dela in eleverna i mindre grupper, Låt eleverna i grupperna välja olika scener ur boken och dramatisera dessa. Publiken kan få berätta vilken scen de tror att det är. Grupperna kan även få välja en scen som de vill visa men denna gång kan de få ändra scenen till hur de skulle vilja att den utspelade sig. Låt därefter övriga elever få ställa frågor till karaktärerna. På så sätt kan lässtrategierna och textkopplingarna levandegöras.

SKAPANDE

Rita någon av era inre bilder från berättelsen. Låt var och en berätta om sin bild.

MILJÖBESKRIVNING

Berättelsen *Stjärntecknarna* innehåller flera målande miljöbeskrivningar. Låt eleverna välja en scen och "ta sig till platsen". Lev er in i miljön.

Använd era sinnen:

- Vad ser du?
- Vad hör du?
- Vad känner du för doft?
- Vad känner du för känslor?
- Om du blundar och känner med dina händer, vad känner du då?
varmt eller kallt, damm eller smulor, gräs eller jord?

LÄSA OCH SKRIVA BERÄTTANDE TEXT

När ni har läst och arbetat med berättelsen *Stjärntecknarna* kan eleverna öva på att skriva berättelser med samma tema. När eleverna planerar sina berättande texter kan de med fördel använda en mall som synliggör och beskriver den dramaturgiska kurvan.

BOKENS TEMA

Diskutera bokens tema. Vilka känslor väcker bokens tema hos eleverna? Eleverna framför dig har olika erfarenheter av krig och konflikter. Temat kan väcka många frågor och känslor. Lyssna in eleverna och försök att svara sakligt. Utgå från elevernas ålder och frågor.

På vilket sätt drabbas karaktärerna i berättelsen av krig? Vilka orsaker kan ligga bakom att människor tvingas att fly eller att flytta? Vilka konsekvenser kan det bli? Vilka krig känner du till? Vilket krig tror du att berättelsen bygger på? På vilket sätt kan krig drabba människor, tänker du?

Vad längtar karaktärerna till eller efter? Vad tycker du de kan göra om längtan blir för stor? Vad gör karaktärerna i boken när längtan växer? I slutet vågar de längta, hur kommer det sig att de inte vågar det tidigare tror du?

På vilket sätt beskrivs kärlek i boken? Känner karaktärerna trygghet, tror du? Vem, vilka eller vad skapar trygghet för karaktärerna? Vad är trygghet för dig?

Trots all hemskhet lyckas karaktärerna i boken behålla mod, hopp och längtan. Hur gör karaktärerna i boken för att inte missta hoppet och modet? Vilken förmåga är det barnen har som hjälper i allt det hemska?

BREV

Skriv ett brev till Vanna Rosenberg eller till någon av karaktärerna. Vad vill eleverna fråga? Vad vill de berätta?

I *Stjärntecknarna* får ni läsa flera olika brevkonversationer. Du kan arbeta med elevernas skrivande genom att låta dem skriva brev. Eleverna kan skriva brev till varandra eller till andra nära och kära. Du kan också försöka att hitta en annan klass från en annan plats i Sverige som du och din klass brevväxlar med. Använd mallen "skriva brev" som finns i lärarstödet.

JAG OCH BERÄTTELSEN

KAPITELRUBRIK:

DET HÄR TROR JAG ATT KAPITEL KOMMER ATT HANDLA OM ...

DESSA ORD ELLER UTTRYCK TYCKTE JAG VAR KLURIGA ...

DET HÄR UNDRAR JAG FORTFARANDE ...

DEN HÄR FRÅGAN VILL JAG STÄLLA ...

DET HÄR SKULLE JAG VILJA SÄGA TILL EN AV KARAKTÄRERNA I BOKEN ...

DET HÄR GJORDE MIG LEDSEN, GLAD, RÄDD

FÖR ATT ...

*KOPPLA TILL ERFARENHETER KANSKE EN ANNAN BOK ELLER TEXT
SOM DU LÄST.*

DET HÄR PÅMINDE MIG OM NÄR JAG ...

FÖR ATT ...

SKRIVA BREV

FÖRSÖK ATT FÅ MED FÖLJANDE I DITT BREV:

DATUM, HÄLSNINGSFRAS, FUNDERA ÖVER VAD DU VILL BERÄTTA,
FUNDERA ÖVER OM DU VILL FRÅGA NÅGOT, AVSLUTNINGSFRAS

SKRIV MOTTAGARENS NAMN OCH ADRESS PÅ KVERTETS FRAMSIDA
PÅ BAKSIDAN SKRIVER DU AVSÄNDARENS (DITT) NAMN OCH (DIN) ADRESS.

[illegible]

